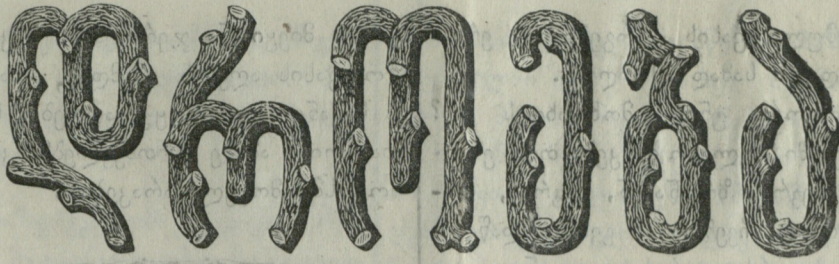

რედაქცია

სიმონსონოვის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, პირველ კლასიკურ გიმნაზიის უკან.

სელის-მოწერა, მიიღება თბილისში «დროების» რედაქციაში, ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში. გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: ВЪ ТИФЛИСѢ, въ редакцію «Дროба»

«დროების» ფასი მთლიან წლით... 9 მან. სამის თვისა... 3 მან. ექვსის თვისა... 5 მან. ერთის თვისა... 1 მან.

შანი განცხადების

სტრიქონზე რვა კაბ. განცხადება მიიღება ქართულს რუსულს და სხვა ენებზე. თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს დასაბუთებად გამოგზავნილ წერილებს. დაუბუთებელ წერილებს რედაქცია ვერ დაუბუნებს ავტორს.

ბამონის ყოველ დღე ორშაბათს ბარდა.

ცალკე ნომერი «დროებისა» ღირს 5 კაპეიკი

მიიღება ხელის-მოწერა

მომავალს 1884 წლისათვის კაპეიკს

დროებაზე

(წელიწადი მეცხრამეტე)

თბილისში, «დროების» რედაქციის კანტორაში, სიმონსონოვის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, პირველი კლასიკური გიმნაზიის უკან.

თელავში, ვანო როსტომაშვილთან.

ჭუბუჩისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში, ბუღვართან.

ბათუმში, წერა-კითხვის სკოლის მასწავლებელ მ. ი. ნათაძესთან.

ზორში, საზოგადოების დეპოში, ალალო თუთავეთან.

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთა ამ ადრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი: ВЪ ТИФЛИСѢ, въ редакцію «Дროба».

ფასი ხელის-მოწერისა:

Table with 2 columns: Subscription duration (წლით) and Price (ფასი). Rows include 12 months (9 m.), 11 months (8 m. and 50 k.), 10 months (8 m.), 9 months (7 m. and 50 k.), 8 months (7 m.), 7 months (6 m.), and 6 months (5 m.).

საფოსტის მასწავლებელთათვის წლით—7 მან., 6 თვით—4 მან., 3 თვით—2 მან.

წვედრი ფული ხელის-მომწერმა გაზეთის დაბარებისათვის უნდა გამოგზავნოს რედაქციაში.

6 იანვარს, 1884 წ.

სათავად-აზნაურთა სკოლის გამგე კომიტეტისაგან იქნება გამართული თბილისის «კრეფოკის დაწესება»

ბალი

სკოლის სასარგებლოდ. ქალებს შეუძ...

ღიანთ დაესწრონ გულ-შეკრული კაპეიკითა.

ბალი დაიწყო სადამის ცხრა სსს-თიღამ. ფასი ბილეთებისა 2 მან. ბილეთების უადგა შეიძლება შავრდოკის სსს-გენტოში და თვით «კრეფოკში». 5-3

«დროების» ქელტონი 8 დეკემბერი.

მარინე*).

(ხალხური ლექსი დასავლეთ საქართველოში თქმული)

ბაშ-კამ სიცილით ამოჰყო მთის უკან ყური მთვარემა და მას სალამი მიუძღვნა ყოველმა ქვეყნის მხარემა... მითა ქალწულმა, ჩაბღუნა მორცხულად თავი იამა და გაუცინა ცელქურად მას ვარდმა გულ-მკერდ-ლიამა მაგრამ ჩვეულებრივ მთვარე არ დაეკანა იმასა, არ გაუღიმა ამისა ტკბილ-კეკლუსურად მღიმარსა; მწუხარედ გადმოაქცერდა ერთს მიღუმებულს მხარესა და ამ ალაგის ხილვებზე ფერი შეუკრთა მთვარესა. პატარა ღელის ნაპირზედ გამოჩნდა ერთგან საფლავი... რალაც სევდისა აღმძვრელი, მწუხარე, გულის საკლავი, ორი ასკილის ბუჩქები უდგია ორთავე მხარეზედა, შლილი ყვავილნი ტრემლის წილ ნამს ანამებენ თავზედა. მართის მხრით ჩამოჩნდნა მისს ახლოს წყარო ანკარა და მას ნაპირზედ აზრდითა მწვანე ბუჩქნარი პატარა; შოველ ნაირი ყვავილი იმ წერილ ბუჩქებში მრავლობენ და მათში ჩასახლებულნი წყნარად ბუღბუღნი გალობენ. ნეტავი ვისი იქნება ეს იღუმალი საფლავი ამ მივარდნილსა ალაგსა? ან ვინ შესწირა აქ თავი? რალაც ჯადოხსურს ღუმელსა მისი მიდამო მოუცვავს და რალაც კრძალვისა შიში გულს აგიშფოთებს და გიწვავს. მრძნეულებითა აღესილი ირგვლივ ბუნება მყურდობს, არ ისმის ფოთოლთ შრიალი და სიოც არსად მოძრაობს; არ იძვრის ძილი ბუნების, მკვდარივით მინაბულისა და ცხადად გესმის ცახცახი და ცემა შენივ გულისა...

ამბობენ შორე წარსულში, შიშინაობის დროსაყო, როს საქართველო ებრძოდა მოსეულ მტრების გროსაყო, აქ, ახლო მთაში, შესულა ერთჯერ, აღრიან დილითა, მხნე დედა-კაცი მარინე, თავისის ერთის შეილითა. სამეფოს ოთხივ კუთხიდან მას შეუკრიბავს გმირები— შაქირებულთა საშველად ყაჩაღად გაეარდნილები— და სადაც ახლა საფლავი გამოიტყერის გულ-წიოთა, აქ დასცემია მტერს თავზედ სამოც-და-ათის კაციოთა.

* ეს ლაშაზი ლექსი «ნობათის» სახელწოდებით ნომრად გამოგზავნილი.

საბლანო ბანკში.

თბილისი, 28 დეკემბერს.

მსრედ-წოდებული საადგილ-მამულ-ლო კრედიტი იმისთანა რამ არის, რასაც სიფთხილით ხელის მოკიდება და სიფთხილით გამოყენება ეჭირვება. რომელი შემამულეც კი ამ კრედიტით სარგებლობას მოინდომებს, ოც-და-ათით და ორმოცის წლით კისრულობს ვალს და ამ ვალის გადასახდელად ყოველ ექვს თვეში ერთხელ გადაჭრილი თავნი და სარგებელი უნდა შეიტანოს. თუ მამული ისე არის დაფასებული, რომ იმის შემოსავლის ნახევარი მაინც პატრონსა რჩება და მარტო ნახევარი აძლევს პასუხს ბანკიდან აღებულს ვალს, — კიდევ კარგი; ამ გარემოებაში, მამულის პატრონი, თუ პატარა ხელ-მოჭერილიც არის და თავის შეძლების კვალობაზედაც სცხოვრობს, თავს გაიტანს როგორც. მაგრამ თუ საქმე ისეა დაყენებული, რომ სრული შემოსავალი თავნა და სარგებელში მიდის, მაშინ ყოველად შეუძლებელია, რომ მამულის პატრონს ბოლოს მაინც მამული არ დაეკარგოს და სხვის ხელში არ გადავიდეს.

აქ მარტო სიტყვების განმარტება

გვეჭირება. ჩვენ რომ მამულის პატრონებზე ვლაპარაკობთ, სახეში გვყავს დიდრონი მამულის პატრონები, რომელთაც მამული ერთად-ერთი ცხოვრების სახსრად გაუხდიათ და მეურნობაც ისე აქეთ გაწყობილი, რომ რაკი თავის ხელით ვერა მუშაობენ, მუშები უნდა დაიქირაონ და კარგი ნაწილი თავიანთ შემოსავლისა ამ ქირას მოანდომონ. სრულებით სხვათრივ წარმოგვიღება ეს საქმე, როდესაც გლეხის მეურნეობას მივიღებთ სახეში და დაეკვირდებით, თუ როგორ მომჭირნედ იქცევა გლეხი და როგორა ცდილობს, რომ ყოველი კაპეიკი მეორე კაპეიკს მოუმატოს და ამით ვალი გადინდოს. თანადი ან აზნაურში, მამულის პატრონი, თუ პატარა ხელ-მოჭერილიც არის და თავის შეძლების კვალობაზედაც სცხოვრობს, თავს გაიტანს როგორც. მაგრამ თუ საქმე ისეა დაყენებული, რომ სრული შემოსავალი თავნა და სარგებელში მიდის, მაშინ ყოველად შეუძლებელია, რომ მამულის პატრონს ბოლოს მაინც მამული არ დაეკარგოს და სხვის ხელში არ გადავიდეს.

ბრძოლის დასასრულ მარინეს მთლად სისხლში ამოსერილიო უნახავს მკვდრებში უსულოდ თვის დედის-ერთა შეილიო... იქ გაუთხრია სამარე მას, დარდით დანაბნედარსა, და დაუმარხავს საბრალო შობილი ჩვილსა დედსა... მას აქეთ არცინ გამოჩნდა მისი ამბისა მცნობელი, მხოლოდ ამბობენ მოდისო საფლავთან ვილაც მშობელი, ხმაღს გვერდს დაიდებს, დაჯდება, საფლავს დაუწყებს ცქერასო და კვლავ გაჰქრება, როცა რომ ათავებს შემდეგ მღერასო:

—სხედიანი გულ-მოკლული მოველ, შეილო, მენს საფლავზედ, მარს ბუღბუღლი შემოგმღერის და დაგცქერის ია თავზედ; სხარძლოსავით მორცხვ-კეკლუსად ჩაუხრია იმას თავი... მბილვიძე, ხმა გამეცი, ნახე ტურთა სანახავი!

მღერის, კენესის იადონი, თავს დაგძახის «ნანასაო» და ის «ნანა» გულს უხიბლავს კაცსა და ქვეყანასაო; შორის ტყილამ გამოისმის გულ-დამწველი ზარნაშოს ხმა და იმ ხმებსა უერთდება შენის დედის მწარე მოთქმა!

მკერდ-გაშლილი ვარდ-ყვავილი მთვარეს უჭერებს და უღიმავს, შეველა ხარობს... მარტო, შეილო, უშფოთველად შენა გძინავს... მბილვიძე, გამახარე, საფლავიდან დაიძვრი, თორემ ჩვენი მეზობლები მოგვესევა, ვითა მტერი!

მარტო ესცხოვრებ, არცინ გაჩნდა ჩემთვის შემწე, მეგობარი, მაგრამ ერთად მიმჩნია მინდორი და მთა და ბარი. შენი გმირი მამის ჩრდილი მეუბნება გულ-მწყურალიო: მინამ გიღვას პირში სული, იყავ ნაღბის მკურნალიო!

და არ გავსტყვ იმის სიტყვას, გავმარდები კაქვიოთა, მინამ შენს სისხლს არ გადავიხდი, ვეღად ვივლი ქაჯივითა... და, როს მტერზედ ჯავრს ავიყრი, შევმუსრავ და ვუშაგვირებ! მაშინ, შეილო, შენთან ერთად სამუდამოდ მივიძინებ!

აქ მშვიდობით, დაიძინე... ხელ ამ დრომდე, ჩემო გერიტო, ხეალისთვის კი ნება მომეც, მოვიდე და კვლავ გიჭერიტო... ცხელი.

ამ გვარად გლეხის გასაგებლში თი-
ქების არაფერია ჩაწერილი გარდა
აუცილებელ ხარჯებისა და ამიტომაც
არის, რომ გლეხი ჯეროვანს გადა-
სახადს ვადაზედ ადრეც კი მიიტანს
ხოლომე, და ზოგნი თავად-აზნაური კი
ვადაზედაც არ მიიტანს და შტრაჰებს
ჩვეულებრივ მოვლენათა სთვლის,—
მინამ უკანასკნელი დღე არ დადგე-
ბა, სშირად უკანასკნელი საათი, სა-
ნამ ჩაქუჩი არ მომზადდება იმის მა-
მულის გასასყიდად, ყურსაც არ გაი-
ბერტყვის.

მა თეორიული მოსაზრება მტკიც-
დება ჩვენის საადგილ-მამულთა ბან-
კების პრაქტიკითაც. ჩვენს ბანკებსა
ჰყავს მოვალედ როგორც მთელის
სოფლის საზოგადოებანი, ისე ც-ლ
კე პირი—გლეხ-კაცები. შერთაცა და
მეორეებსაც არამც თუ ვადაზედ შე-
მოაქეთ სარგებელი,—იმდენსა ცდი-
ლობენ, რომ თენიც კი ნელ-ნელა
გადასწყვიტონ და ამით შეხვედრილი
სერგებელიც შეამცირონ.

შოველ ამის გამო ჩვენ ვამჯობი-
ნებთ, რომ რაც კი მამული თავად-
აზნაურობის ხელიდამ გამოვა, ისევე
გლეხებს ჩაუვარდეთ ხელში და არა
იმ ვაქრებს, რომელნიც მხოლოდ
იმისთვის იყიდიან მამულს, რომ ისევე
გლეხ-კაცებს იჯარით გადასცენ და

მიცემული ფასის სარგებელი ერთი
ორად და სამად ამოიღონ.

როგორ უნდა მოხერხდეს ეს?
რუსეთში საგლეხო ბანკებისთვის ერო-
ბანი ბევრსა ზრუნავენ, მაგრამ, სამ-
წუხაროდ, ჩვენში ამ გვარი დაწესე-
ბულება არსად არის და თუნდა კ-
დეც საგლეხო ბანკები შემოიღონ,
შეიძლება იმისთანა პირების ხელში
ჩაეარდეს, რომელთაც ძალიანაც არ
შე'ტკივთ გული გლეხ-კაცობისათვის.
ჩვენში, ჩვენის აზრით, ორივე ეს საქ-
მე ერთად უნდა იქმნეს შემოღებუ-
ლი თორემ უერობოდ საგლეხო ბან-
კებმა იქნება სარგებლობის მაგივრად
ფრებაც მოიტანონ.

მანამდის კი ჩვენი საადგილ-მამუ-
ლო ბანკები უნდა ეცადონ ბანკზე
დარჩენილი სოფლის მამულები წერილ-
წერილად გლეხებს მიჰყიდონ, თუ კი
უწინდელი პატრონი ვეღარ შესძლებს
დაბრუნებას, და ამ რიგად ჩაჰყარონ
მტკიცე საძირკველი, როგორც თვით
ბანკების წარმატებისათვის, ისე სოფ-
ლის მუშა-ხალხის კეთილ-დღეობისა-
თვის.

შრიგო არ იქნებოდა შემდგარი-
ყო იმისთანა საზოგადოება, რომელ-
საც შეესყიდნა ბანკში დანიშნულ
ვაჭრობაზედ სოფლის მამულები და
შემდეგ ეს მამულები ისევე გლეხები-

სათვის მიეყიდნა ჯეროვანის საკომი-
სიო ფასის აღების შემდეგ, მაგრამ
ეს საგანი ისეთი საყურადღებო საგა-
ნია, რომ ამაზე მკითხველებს კვლავ
როდისმე მოველაპარაკებით.

შინაური ძროხისა

თბილისში არსებობს საზოგა-
დო ბებლიოთეკა, რომლის კარები და-
დანიშნულს ვადაზედ ეველსათვის, ვინც
ამ ბებლიოთეკით სარგებლობას მო-
ინდამებს; ამ გვარი ბებლიოთეკები სხვა
დიდ ქალაქებშიც არის, მაგრამ რა დიდი
განსხვავება ჩვენსაში და ვთქვათ ჰეტერ-
ბურგის საზოგადო ბებლიოთეკაში. ჰე-
ტერბურგის ბებლიოთეკაში რომ შესვი-
დეთ, ხალხი ტანსკეულსავით ირევა. თემ-
ცა ხმაურობს არსად რა მოისმის; მშვე-
ნიერად დაძმობარ და განადგურებულ
ვევლას თავისი ადგილი აქვს აჩენილი
და ერთი მეორეს სრულებით არ უშლის.
დიდიდამ მოკვიდებული საღამოს ცხრა
სათამბდის ეს ბებლიოთეკები და-
თვით უქმე დღეობითაც კი—ამდენიმე
სათობით. ჩვენი ბებლიოთეკა?.. თუ
რადისმე გზა დაგზავნათ და შეუთუ-
ბულხართ ამ ბებლიოთეკაში, შეამჩნევდით,

როგორი სიჭარბეა ქუთაისში დაქა-
შენობაში და როგორ გამოდის მის
შესახასად დანიშნული ფული. ამ ბიბ-
ლიოთეკის გამკე ერთ-ერთი ნემეტაგა-
ნი მიეუნჭეუა თავის კუთხეში და
ელის დანიშნულს ვადას, რომ ცარიელი
ბებლიოთეკის კარები გამოისურეს და
თავის უსაღამობას მიჰსვლას.

ამ დღეებში «გაკაკაზმა» ამ სიჭარბე-
ლის ერთ-ერთ მიზეზად სამართლიანად
იხსენ ის, რომ ბებლიოთეკა უდრო-
დროს არის და, მაშინ როდესაც ხალ-
ხი ან სამსახურშია, ან სხვა სამუშაო-
ზედა, ან სადილს უკან შინ დასვენება
ეჭირება. ბებლიოთეკის გამკე ნემე-
ტებმა ვასუხი დასწერეს ამავე გაზეთში
და მითამ თავი იმით იმართლეს, რომ
ერთი თუ ორი საათით უფრო მეტსა
ესსეღვართ ბებლიოთეკაში, სანამ «გაკაკა-
ზია» ამბობს, და ღამე კი ბებლიოთე-
კის გაღებას საშიშიც არის და უსარ-
გებლოც იქნება, რადგან სამთლით წიგ-
ნების ძებნა უაქლად შეუძლებელია.
უბრალოდ კი არ არის ნათქვამი: ნემეტებმა
მამუნი მოაგონა და ტუფილი მიზეზის
მოკონებაც რაღად გაუჭირდებოდა... «სამ-
თლით წიგნების ძებნა შეუძლებელია»
თქვე დალოცვილებო, სამთლით რომ არ
მოსძებნათ, ნავთი სომ ისე გააფუდა,
რომ ალვგობრივ, უძრავად დაძმების გა-

სახალხო ლექსები.

მეჯუღამ სთქვა: ავიდოდები, მტკვარ-ლიახეს დავედარები,
შოველ, მოგხუეი თავდალა, ფეხზედ არ მინდა ნალები.
ზემო-ბნდორეთს მოვკლეჯავ, მომაქვს ოსური სკამები,
მაისურაძის ვენახსა შიგ ჩაუარე სამნები,
ძარის ვენახი წაფართვი, მე დავუყენე თვალები,
დათუკას გოგო-ბიჭებსა გოზაზედ ვაველალები,
დათუკას ცოლი გამორბის, დაკლულს ღორს უგავს თვალები.

ქალი, ჩიტი და შოშია.

ქალი.
მე ერთი ჩიტი ვაგზარდე, ელვარა იყო წითელი,
შოშია ჩქონდა ფირუზი, ყბა და ნისკარტი ყვითელი,
შეხები ჩქონდა ნარინჯი, არც მეტის-მეტი ყვითელი,
მეყანი ება ისეთი, დარჩენას იმით ველოდი.
მე ჩემი ჩიტი მარჯანა მყავდა სათუთად ვაზდელი,
საუზმეს მყავდა ნაჩვევი, არ დამიკლია სადილი,
შეელას იმას ვამახურებ, ორი მოახლის ვაზდელი,
მალლა იღვას, დამადგება მისი ბოლოს ფრთის ჩრდილი,
არა მძინავს მისი ხმითა ქალსა ტკბილი დილის ძილი.

ჩიტი.
ჩიტმა სთქვა, პატრონს ვუქივარ, ნეტა გადვიხდი მე რითა,
ლხინსა ტურფასა ვუჩვენებ ტიკტიკითა და მღერითა

შოშია.
შოშიამ უთხრა მარჯანას, ნეტა ვინ ვაქო შენაო,
მართლაც არ იცი ტიკტიკი, არცა გივარგა ენაო,
მგები მჯობდღე ამითი, ერთგულად იცი ფრენაო,
წახვალ და დამალვები, გეძებენ კვილითაო;
შეხვალ, ეკლებში გეგებში, დაეკიდები ფრთითაო.

ჩიტი.
თუ გსურდეს ჩემი ქებაო, შენც შეგვეყრება ცნებაო,
მე იმის ნათლის დედა ვარ, კატა ჩემი სენაო.

შოშია.
ძატის მუქარას დაეხსენ, არ გაგიფენდეს დილაო,
მე სული მაშინ დაელიე, რომ დამამუქრე სენაო.
ნეტავი ვნახოთ ნაჩხუბი შენ და ეგ შენი სენაო,
შირუზის ქოჩორს გაგლეჯდეს, შენ ჯავრს ამამყრის, შეილაო.

კომპი.
კომპმა სთქვა, მეცა ხილი ვარ ერთი ხილისა ყადარი,
რაც ქალაქიდან ვიხელ წახლა ნუში და იმბირი,
სიმწიფითა თავს ვერ ვიჩენ, დაბადებით ვარ მაგარი,
აუად რომ ვინმე ვახდება, სულით მეძებენ, სად არი.

სიკვდილი.

სიკვდილმა უთხრა სიცოცხლეს, ხელს არ მოგცემს ჩემთან ბრძოლა,
რაც ვინდ დიდი ვაიზარო, შენ ვერ მოხვალ ჩემი წონა;
დაგაწვენ, იმდენს ვაკენსებ, მოგვწყინოს გვერდზედ წოლა,
შესწიოდე შენს პატრონსა, გვერდები სულ გამისწორა.
მქიმები დაგაყენოს, ან იმათ რა შეგატყონ-რა,
მაზის ფოთელს გაფარებდენ, არცა რა იმათ გიყონ-რა.

სიკვდილმა უთხრა სიცოცხლეს: შენ, სიცოცხლე, ჩემო ყმაო,
რასაც საათს მოვიწოდებ, შენი თავი ხელთა მყავო,
მეალის იერს დაგიკარგავ, ზეზეულებ დატანჯავო,
წუთ სოფელს გამოგასალმებ, ცოცხლებიდან დაგკარგავო.

მელია მოდის, მოცუნცულობს, ახტება და დახტებაო,
მქვენნი კარები გააღეთ, სხვისაც ღია დაგხედებაო.

მეც ვიცი, შევარდენი ხარ, მაგრამ რომელი ბულისა,
მცოდნია ბერი შეირი, მე შეგხვდი შენი ქულისა.

იარე, ქალო, წავიდეთ, მინდვრის ყანები ვნახოთო,
დავეკრიბოთ ია და ვარდი, დაესხდეთ და ღვინი ვნახოთო.

ბულბულმა სთქვა გამიკვირდა, მაშვი რასმე წამეკიდა,
შეადრისი სიტყვა მკადრა, ვაი ავად მომეკიდა.

იადონი და ბულბული რა ხმაა შენთან, გერიტიავ,
შერად-ფერადი შენი ხმა, რა სასმენელმა იტია.

მალლა მთაშია ყინული აპრობს ჩამოდნობასა,
რა ვინდ რომ გყავდეს მიჯნური ვერ ვიხმას ჩემოდნობასა.

მაი თუ მოგვედ ხის ძირსა, ფურცელი დამეინოსა,
მოვიდეს ქალი ლამაზი თვალს ცრემლი დაეინოსა.

რას ვაქნევ წუთსა პებელსა, გაგფრინდება წაგევა,
არცა რა ხორცი ვახორცებს, ტყავი სულ არად გაგევა.

მინდორშია თეთრი ქვაო, აწვიე და არ ამყევაო,
ძალო, შენი სიყვარული საცა წაველ, თან წამყევაო.

შაველგ, შენი შავი ხობა შევად შეგფერებია,
შენ მოგიკლავს ჩემი გული, სხვისა გაგიმთელებია.

მართა, როგორც სხვა ბიბლიოთეკებში
არის, ბუკი არა დაჯდება-არა: ან თუნდა
არაოდ მანათი მეტი დაჯდება, რა იქ-
ნება რომ სან-დას-სან საზოგადო საჭი-
როებასაც მოხმარდნ!

ბათუმისა და გუგუნი: აგაგვიტი-
რა საქმე ამ ცენტრში! მოსვენებას აღარ
გვაძლევს. ნეტავი, თქვანი სიტყვებით,
დღისით მანაც განდებოდეს სოფელი,
თუ მანაც და მანაც აღარ გვეშვება.
არა, უეჭველად ღამით უნდა ამოვიყოს
თავი სადმე ქუჩაში—ისიც როდის,—
უეჭველად თორმეტი ან პირველ საათზე,
როცა თითქმის ყველა ბათუმელი მიდის
ქვეყანას, გარდა ბანქოს და ბანკის
თავისა მტკბარებისა.

აქა და ბათუმს საქრობი მამინა
და სხვა ამ შემთხვევის შესახებ მოწოდ-
ბილებთან არა აქვს, სწორედ სასადა-
ლოდ იგდებს ეს დალოცვილი ცენტრი
ქალაქს. დასერიობს თავისუფლად,
უმიშრად ერთი ქუჩიდან მეორეზე და
ისე ზომავს ქუჩებს, რომ... ფას ყველა
აქაური მიწის მფლობელები ამასთან.

ეს რამდენჯერმე განიხილა ბათუმში
ცენტრი. ჯერ პირველად «ახიზას»
გაუხნდა ნათ-სადგურის პირზე. ეს ნა-
წილი საუკეთესო ნაწილია ბათუმისა.
აქედან გაუსვია ისე ნათ-სადგურის
პირზე და რამდენიმე დღის შემდეგ «მუჭ-
ტის» გაუხნდა, ესეც კია მოხდალი ნა-
წილია ბათუმისა. შემდეგ რამდენიმე სა-
ნის განდა ცენტრი «ახმეტ-ფასის»
ნაწილში. გავიდა კიდევ რამდენიმე სანი,
განდა იგივე ცენტრი რკინის გზის
სტანციასზე «ნოვი გოდოლი», გვერდს,
ეს არის მკურნალო ამ დალოცვილს დაუ-
პატიუბელს სტუმარს, მაგრამ, თქვენ
არ მომიკვდეთ, ამან თავი არ დაგვა-
ნება!

წინასწარ შესათს განდა ცენტრი
«ნურიაში»; ეს ერთი ნაწილი-და იყო,
სადაც ცენტრი არ განიხილა და ამ-
საც ეწვიან. ზრდილობასთან თუ გინ-
დათ, ეს არის—«ნურია» უნახავი არ
გაუშვას ცენტრში! არა ჰგანებთ იგი ბა-
თუმის პოლიციას, რომელიც ყველა ნა-
წილებს აქცევს ყურადღებას ავად-თუ-
გარდა, გარდა ახიის ნაწილისა!

«ნურიაში» გაუხნდა ცენტრი ერთს
უახსის დუქანსა, სადაგანაც გადავიდა ამ
რიგზე მეფე საყარბოზე, რომელ-
ნიც სულ ფიცრულისანი იყვნენ, ამი-
ტომ მთლად გადაიწვიან საყარბოს ყველა
დუქნები და რამდენიმე დუქანიც მიავი-
ტებისა; ზარდა დიდია. როგორც ამ-
ბობენ, მართლ ერთ უახსის—მიქელისა
სანობეს—მოსვლია ხუთსა თუმისა სა-
რალი. იზარდა აგრეთვე ვაჭარმა აღ-
ნამ, რომელსაც ვალით აშენებული დუ-
ქანი დაეწვა. ტყვილად კი არა ღანბ-
დავენ საზარდად ვალით მისე-
ლეს ბ. ჯიანს, რომელსაც თურმე გა-
მოუცხადეს, რომ იმ დუქანში, სადაც
ეს ცენტრი განდა პირველად, თავა
არის, მაგრამ ყურადღება არა მიაქ-
ცია-არა.

«მთელი ქალაქი მოაწვდა «ნურიას»
ბ. პოლიციისტი დაუწვიანებელი დარ-
ბოდა და განკარგულებას აძლევდა საღსსა,
ეუბნებოდა—იმუშავეთ. მაგრამ მიშველი
ხელებით რას იზამდნ. რკინის გზიდ-

გან მოიტანეს საქრობი მამინა, მაგრამ
ცენტრი ისე იყო გაძლიერებული, რომ
მამინა რას უშველიდა. ამასთან წყალიც
ვერ იშვეს.

როგორც იტყვიან: რომ
იქ, ალ. შევარდნაძის სასლ ქვეშ აღმოუ-
ჩენიათ, გურიის მთავრის ნამარხში,
ერთი უშველებელი ქვერი, რომელიც
საგანგებოდ გაუკეთებას საღმრთო სა-
წიარის საქურთქლედ. ეს ქვერი უოფი-
ლა, როგორც ზეპირ გადმოცემა ამ
ბობს წლის სათვალავი, ესე იგი, სამას
სამოც და-სუთი საწყავი ღვინო ისმოდ-
და შიგ (საწყავი არის ზომა ღვინისა
სამი. თუ ოთხი ბათმინანი) ეს ქვერი
სელგურნად შემოკირული და გაკეთ-
ბულია. არავის არ ახსოვს, როდის
გაკეთებულა და ჩადგმულა.

თავად გრიგოლ გურიელმა მოინ-
დოდა ამ ქვერის გატანა და სამი-ოთხი
დღე ათხრევანს მიწა ორმოცამდე მუშას.
ამოსალებად მოიწვია ადგილობრივი გა-
მანდის 200 ვატი საღდათები და ძლიერ-
ძლიანობით ამოიღეს. თავად გრიგოლს
ამ ქვერის გადმოტანა ორ ქვერსად
დაუჯდა 200 მ. ფული. ამბობენ, რო-
ცა მამია გურიელი საღმრთოს იქმდა,
ერთ ორ ვერსტზე სუფრას იყო გამარ-
თული და უგანასგელი 10,000 სულამ-
დის ამ ჭურდამს სვამდა ღვინოს, ისე
რომ ერთი მეღვინე მეორეს მიაწოდებ-
და ამ ქვერადამ ამოდებულ ღვინოს და
ისე სელის ხელ აძლევდნო, მაგრამ
ქვერს მანაც ბუკი არ ავლდებოდა-არა.

რუსეთი

— რუსულს ვაზეთს «მედი»-ს მო-
ჰყავს ზოგიერთი საინტერესო ცნო-
ბები, ერთის ინგლისურ ვაზეთიდან,
შესახებ ჩერნიშევსკისა, რომელიც
ინგლისელს კორესპონდენტს უნახავს
ასტრახანში. ძორესპონდენტი არ-
ღვეს იმ ხმებსა, რომელიც დიდი
ხანია გავრცელებული იყენ საზო-
გადოებაში შესახებ ჩერნიშევსკის
მდგომარეობისა; მისივე სიტყვით,
ჩერნიშევსკი სრულიად არ ჩამოგავს
უდროოთ მოხუცებულს, თუმცა მან
დაჰყო სიმბირში ცხრამეტი წელიწა-
ლი; წინააღმდეგ გავრცელებულის ხმე-
ბისა, ორმოც-და-თხუთმეტი წლის
ჩერნიშევსკი პირველს შეხედვამე თი-
თქო ორმოც-და-ხუთის წლის ადამიან-
ია. ჩერნიშევსკის სახის გამომეტყვე-
ლება იგივეა: ლურჯი თვალები, ქუთით
ბრწყინავნი, მაღალი შუბლი და გრძე-
ლი წვერი—აი, რას მიუზიდავს უპირ-
ველესად კორესპონდენტის ყურად-
ღება ჩერნიშევსკის პირველს ნახვამე.
ჩერნიშევსკი ისევ მოუსვენარი და მოძ-
რავი კაცია; ის ელაპარაკებოდა კო-
რესპონდენტს რუსულად, თუმცა ზედ-
მიწვენიით იცის ინგლისური ენა, რომ-
ელიც, როგორც თვითონ ამბობს,
უყვარს მშობლიურს ენაზე უფრო,
მაგრამ ინგლისური იცის მხოლოდ
როგორც მკვლარი ენა. ჩერნიშევს-
კისთან საუბარმა დაარწმუნა კორეს-
პონდენტი, რომ უმეტესი ნაწილი

ცნობებისა, რომელიც მწერლობაში
მოყვანილი იყენ შესახებ ჩერნი-
შევსკის მდგომარეობისა, ნამდვილი
არ იყენ. ჩერნიშევსკი არასოდეს
არ ყოფილა ძალიან მძიმე; 1864 წლი-
დან მოკიდებული ვიდრე 1871
წლამდის იგის ცხოვრება ზაბაიკალის
მხარეში. 1871 წლიდან კი ვიდ-
რე განთავისუფლებამდე ჩერნიშევსკი
სცხოვრებდა მილიუსკში, რადგანაც
ჭორმალურის კატორგის ვადა გაუ-
თავდა 1871 წელში; მას აქეთ ის
დასახლებულ იქმნა მთავრობისაგან
მილიუსკში. ჩერნიშევსკის არასო-
დეს არ უმუშაენია მანამდე, რო-
გორც თვითონვე ამბობს; ბორკი-
ლებში იმყოფებოდა მხოლოდ რაო-
დენიმე დღის განმავლობაში; შეიტყო
თუ არა მმართველობამ ეს გარემოე-
ბა, იმ წამსვე გასცა ფიცხელი ბრძა-
ნება, რომ ჩერნიშევსკის შეხსნან
ბორკილები და ხელმეორედ არ გა-
ნიმეორონ ესრეთი ზომა. მთავრობა
მას ნებას აძლევდა ეცხოვრნა საკუ-
თარი სურვილისამებრ; მას ეპყრო-
ბოდნ, როგორც სამხედრო ტყვეს
და არა როგორც მანდის მუშას. ძა-
ტორგა ჩერნიშევსკისთვის არსებობდა
მხოლოდ ქალაქში. ძორესპონ-
დენტმა გამოჰკითხა ჩერნიშევსკის, თუ
რა ნიეთიერი საშუალება ჰქონდა მას,
რას აკეთებდა და როგორს საზოგა-
დოებაში იმყოფებოდა. ჩერნიშევსკიმ
უამბო, რომ ზაბაიკალის მხარეში
ყოფნის დროს მას ფულს უგზავნი-
დენ ნეკრასოვი და სხვა ამხანაგები;
შემდეგ კი ეძლეოდა მთავრობისაგან
წლიურად ორასი მანეთი, თორმეტი
წლის განმავლობაში. ეს ფული სრუ-
ლიად საკმაო იყო ჩერნიშევსკისათვის
რადგანაც მისი მოთხოვნილებანი რი-
ცხვით ერთობ შემცირებულნი იყენ.
საზოგადოებას, რომელთანაც ჩერნი-
შევსკის ნაცნობობა ეჭირა, შეადგენ-
დენ მხოლოდ პოლიტიკური დამა-
შავენი—რუსნი და პოლშელნი, სიმ-
ბირში დასახლებულნი. ამათთან კავ-
შირი სრულიად აკმაყოფილებდა ჩერ-
ნიშევსკის; მას დაუწერია სიმბირში
რაოდენიმე მოთხოვნა და ეტიუდები
საზოგადო ისტორიიდან, მაგრამ
შემდეგში თვითონვე დაუწავს ყველა
ნაწერები. ჩერნიშევსკის ნება ჰქონდა
გამოეწერა ჟურნალები და ვაზეთები,
მაგრამ მას მისიოდა ორი ვაზეთი—
ერთი რუსული, ერთი უცხოეთელი.
ჩერნიშევსკი წამოვიდა მილიუსკიდან
ოთხს სექტემბერს და ასტრახანში
მოვიდა ცამეტს ნოემბერს. ასტრა-
ხანში ჩერნიშევსკის უჭირავს სამი ოთა-
ნი, რიგინად მოწყობილი; მას სურს
გაატაროს დანარჩენი სიცოცხლე მშვი-
ლობასა და მოსვენებაში.

— «Русский Курьер»-ს ატყობი-
ნებენ, რომ ბულგარიის მთავრობა თა-
ვისი ჯარების შესაიარაღებლად, რუ-
სეთში მყოფობის დროს, შეუწყვეთია
საიმპერატორო სათაფ-იარაღო ქარ-
ხანას ქ. ტულაში 20,000 თოფი, სხვა
და-სხვა იარაღები და პატრონები; ყო-
ველივე ესე დაუჯდება ქურვარის ორ
მილიონამდე, რომელიც ბულგარიამ,
პირობისამებრ, უნდა გადაიხადოს რეა-

წლის განმავლობაში. მწერლობაში
კი, იმავე პირობებში [ქვემოთ] მწერლობაში
რის ხაზინამ უნდა გადაუხადოს ტუ-
ლის ქარხანას 200,000 მანეთამდე.

— როგორც «Русский Курьер»-ს
სწერენ ქ. ბუხულუციდან, ოლო-
ვის რკინის გზაზე მომხდარა შემდე-
გი უბედურება: ერთ რკინის გზის მო-
ხელე, პოეზდის გასტუმრების შემ-
დეგ, წავიდა სახლში; ვახშის შემ-
დეგ მოხელეს ცოლი დაწვა; ქმარი კი
წავიდა სახლიდან კანტორაში; ცოტა
ხნის შემდეგ ისევე დაბრუნდა; მისე-
ლისათანავე ხელში აიღო რევოლვე-
რი და ერთის გასროლით მოჰკლა მძი-
ნარე ცოლი, მეორეთი კი თავი მო-
იკლა; ერთი თვე არ გასულიყო, რაც
საცოდაფს ცოლი შეერთო.

იმავე ქალაქიდან იწერებიან კიდევ
მეორე უბედურებას: ერთმა გლეხმა
ცოლი შეერთო; დიდხანს არ გაუფ-
ლია ქორწილის შემდეგ; გლეხი ცო-
ლითურთ წავიდა მეორე სოფელს
სტუმრად ცოლის ნათესავებთან; გზა-
ზე ცოლმა შემოიხსნა სარტყელი,
უცებ შემოარტყა ქმარს კისერზე და
იქვე დააღრხო. მძრის მკვლელი მი-
ვიდა მამასთან და დაწვრილებით უამბო
მას თავისი დანაშაულობა.

— ძალაქს სლონიში, როგორც
«Русский Курьер»-ს სწერენ, ში-
რომსკის, ოთხმოცი წლის მოხუცს,
მოუგონია წამალი დიფტერიის წი-
ნაღმდეგ. ამ წამლის ძალა შირომს-
კის გამოუცდია ათს სნეულ ყმაწვი-
ლზე და მოზრდილზე; ავად-მყო-
ფები, რომლებსაც შირომსკის წამა-
ლი უხმარიათ, რაოდენიმე საათის და,
ბევრი რომ ეთქვათ, ერთი ან ორი
დღის განმავლობაში სრულიად გან-
თავისუფლებულან სნეულობისაგან.
წამალი—უბრალო შინაური გარდა-
უღლებელი, გადაწურული თაფლია.
ავადმყოფმა თაფლი უნდა ყლაპოს
ნელ-ნელა და ხშირად, ავად-მყოფო-
ბის ძლიერებისადაგვარად. პირველად
ავად-მყოფს ყელი ძლიერ აეწვება,
მაგრამ ეს კარგი ნიშანია. თუ ავად-
მყოფს კისერზე სიმსიენე გამოაჩნდა,
მაშინ საჭიროა იოდის წასმა გარედ-
გან.

ტალახარავენი

(«ჩრდილოეთის საავტონოსია».)
24 დეკემბერს.
პატიმრობაში. იმის გამო, რომ
ხშირად პროკურორები და მკველ-
ნი სამხედრო სამსჯავროებში საქ-
მეთა გარჩევის დროს უმართებუ-
ლად ეპყრობიან მოწმებს, თითქ-
მის შეურაცყოფასაც აყენებენ, და
ამასთანავე უმცროს-უფროსების
წესები ხშირად ირღვევიან,—სამ-
ხედრო მინისტრი ცირკულიარით
უბანებს სამხედრო ოლქების სამ-
სჯავროთა თავ-მჯდომარეებს, რა-
თა მტკიცედ დაუკლ იქმნას უმც-
როს-უფროსობის წესი და არა-
სოდეს არ მიეცეს მოწმებს იმის-
თანა კითხვები, რომელიც მათ

შეურაცყოფას მიაყენებენ და არც იმისთანა კითხვები, რომელნიც საქმეს არ შეეხებიან.

მელნიკების გამართლების გამო მთელი პეტერბურგის ქუჩა-ნალ-გაზეთები ჰკიცხავენ ნაფიცთა მსაჯულთა ისეთი მოწყალებისათვის, როგორც მათ გამოიჩინეს სვირდოვისა და სხვათა საქმეში. გაზეთები აგრეთვე საზოგადოებასაც ჰკითხავენ იმისათვის, რომ იგი ამ გვარს განაჩენებს ადტაცებით და ტაშის-კვრით იღებს.

თანხმად პეტერბურგის საკრედიტო საზოგადოების ზედა-მხედველის კომიტეტის თხოვნისა ღინანსთა სამინისტრომ დანიშნა მმართველობის კომისია ამ საზოგადოების საქმეთა გასაჩხრეკად.

მოსკოვი. სამსჯავრომ უარჰყო მელნიკების საჩივარი შესახებ მათი დასაჩივრებისა საქმის წარმოებისათვის.

კიივი. გრაფინია ბრანიცკისამ შესწირა 287,000 მანათი საკუთარ 17 მამულში იმისთანა სკოლების გასახსნელად, როგორც სახალხო განათლების სამინისტროსა აქვს; ამ სკოლებს სახელოსნო განყოფილებანიც უნდა ჰქონდეთ. ამის შესახებ პროექტი წარედგინეს მინისტრს და საცდელად ჯერ-ჯერობით ორს სახელოსნო სკოლასა ჰქსნიან.

სემიპალატინსკი. ოთხი დღე ძლიერი ქარიშხალი იყო; ხმებია, რომ მინდვრად ბევრი ხალხი დაიღუპა.

ლონდონი. ინგლისისა და ეგვიპტის ერთიერთმორის დამოკიდებულება ვერ არის გარვად. ეგვიპტის მმართველობამ ენერგიული წერილით გამოაცხადა, რომ თუ ინგლისი არ დაეხმარა მას ცრუ-წინასწარმეტყველის დამშვიდებაში, ეგვიპტე სუდანს დაუთმობს ოსმალებსა.

ბაირი. ინგლისის მოხელენი, რომელნიც ეგვიპტის სამსახურში არიან, დათანხმდენ, რომ მათ ჯამაგირი შეეძვირონ; ხმებია, რომ მინისტრებიც მათ მიჰბაძავენ და ამისაგამო სულ 43,000 გირვანქა სტერლინგი დაიზოგება. ხარჯის ბიუჯეტიც შემცირებული იქნება ლიკვიდაციის კანონისამებრ.

25 დეკემბერს.

მოსკოვი. გენერალ-გუბერნატორმა საჭიროდ სცნა დაიხუროს იმ ბავშვებზე მზრუნველი საზოგადოება, რომელნიც მოწყალებას თხოულობენ, რადგანაც ამ საზოგადოების სხდომებზე და საქმეებში უწყისობა ხდება ხოლმე.

მოვილევ-კოდოლსკი. საბჭომ შეაგროვა 30,000 მანათი ფული

რეალური სასწავლებლის გასამართლად.

სოქია. უზენაესმა სამხედრო სამსჯავრომ, რომელმაც ხელახლად განიხილა საქმე ბულგარიის ჭლოტილის უფროსისა კაპიტან-ლეიტენანტი კონკვეჩისა, სულ ერთიანად გამართლა კონკვეჩი.

ლონდონი. 12,000 ჯარის გაცი დამზადებულისა ეგვიპტეში გასაგზავნად და პირველსავე დაბარებისათვისავე გაიგზავნებიან იქ.

გაზეთი «ტაიმს» იწერება, რომ მადგასკარმა მიიღო პირობანი, რომელთა ძალითაც საფრანგეთი უთმობს მას ჩრდილოეთის ნაწილს იმ კენძელისას, რომელიც ანტრე და ბელოჰა კენცებს (МЫСЬ) შუა იმყოფება.

პეტერბურგი. შინაურ საქმეთა მინისტრი ცირკულიარსა სწერს გუბერნატორებს, რომლითაც აქცევს მათს უურადდებს იმ გარემოებაზე, რომ უკანასკნელს დროს ზოგიერთა ქალაქებში ადგილობრივი საზოგადო გამგეობანი ქალაქის ფულს ხარჯვენ იმისთანა საგნებზე, რომელნიც სრულიად არ შეეხებიან ქალაქის საზოგადო, კეთილ-განწყობილებას, მაშინ როდესაც ძნელად მოიპოვება იმისთანა ქალაქი, რომელიც თავის შემოსავლით აკმაყოფილებდეს მცხოვრებლების საჭიროებას. ამას გარდა ბევრს ქალაქებს მართებთ დიდ-ძალი ვალი, რომელთა გადაწყვეტა მოითხოვს ხარჯის მომატებას და უსაფუძვლო შუამავლობათა შესახებ ქალაქის ფასების განთავისუფლებისა იმ ვალდებულობათაგან, რომელნიც მათ აწევსთ.

გაზეთები გვაუწყებენ, რომ განზრახვა აქვსთ პეტროვის პორტი ჩაადრმაგონ და ამ გვარად შეუდგენენ ვლადიკავკაზის და პეტროვის რკინის გზის გაკეთებას.

როსტოვი-დონსკი. ივვის აქაური ვოგზალი ვლადიკავკაზის რკინის გზისა. კასა და წიგნები გადაარჩინეს.

შაზანი. გუბერნიის საერო კრებამ გადასწვიტა იშუამდგომლოს, რათა მალე დაიწყოს კეთება ციმბირის რკინის გზის უმთავრესი მულისა.

სოქია. დღეს დაიხურა სახალხო კრება. სამეფო სიტყვაში მთავარმა სიტყვა, რომ ხალხის სურვილისამებრ და სამშობლოს გეთილ-დღეობისათვის იმან უარჰყო ოვისი უფლებანი და საქვეყნოდ დაამტკიცა ტირნოვოს წესდების ადდგენა. ამასთანავე მთავარმა იმედი გამოაცხადა, რომ სამხედრო მინისტრი მალე მოვა და სამხედრო საქმეებს ის გადასწვიტოს. კრებამ ადტაცებით და

დიდის «ურას» ძანილით მიიღო მთავრის სიტყვები, რომ ბულგარიის ცდილობა დირსებისამებრ ფასდება სსვა მმართველობათაგანაც, და რომ ბულგარიას უვლასთან კარგი დამოკიდებულება აქვს. სახალხო კრებამ 11 მილიონი ფული გადასდვა და დაადგინა, რომ თვითეულ დრუკინაში ორი როტა ბულგარიის ოქიცრებს ებაროთ, რის გამოც უწოდებენ იმ ბულგარიის ოქიცრებს, რომელნიც რუსეთში არიან.

განხალგანი

მშენებელი **მ. შ. შ. შ.** ამ წლის ბოლომდის იყიდება რვა აბაზად.

ინგლისის მალაზიაში. ნუ მისცემთ 2 მან. 20 კაპ. ან 2 მან. 40 კაპ. უარესს ჩაიში სხვაგან.

იქვე იყიდება ხელოვნური ყვავილები მინის ხუფებით, ლაშა, ქუდები, ღრატვა, ტრიკო და სხვა მრავალი საქონელი ნახევარ ფასად. (18-4)

საკონი.

გლიტერინისა, ნუშისა, კარდისა, კორბოლოვისა, ლატუშისა, ბრინჯისა და სხვა ბევრი ინგლისის მადანიაში. იქვე ოდგაღონი და სხვა ტუაღების გუთხნილება 25% -ით უფრო იაფად, ვიდრე სხვაგან სადმე. (12-3)

ინბირის მურაბის ბანკა 85 კაპ., მშენებელი ანელსონის მარმელადი ქილა (5 გირ.) 1 მან. 30 კ., ტულაპი ხმისთვის და ხველებისთვის გირ-

ვანქა 80 კ., ინდიური ბრინჯი 6 კ., ფინჯნები ლაშაქებზე 1 მ. 40 კ.-დამ, წისქვილები ყველთვის 1 მანათილამ, ბეზმენი სასწორი 1 მან. 25 კ.-დამ, საოჯახო სასწორი 5 მ.-დამ, ინგლისის მალაზიაში. აქვე იყიდება ძალიან იაფად: ჩაინიკები, ფოდნოსები, პირობრი და სხვა საქონელი ბრიტანიის მეტალისა, ფანრები, უთუოები, უნაგირები; კლენოკები და სხ. შხის საათი და ხელოვნებითი ყვავილები შუშის კოლპაკებით ნახევარ ფასად იყიდებიან. (8-7)

გრიკოროვის წიგნის მალაზიაში, ღონდონის გასტინიცის ქვეშე, იყიდება წმ. ნინა მოციქულის სურათი ოლეოკრაფიული 50 გრაჰეკათ, რომლისა ფასი წმ. ნინას საფლავს კხმარებას. (10-5)

რადგან ვსაბოთ ვაჭრობას სასმელებით და სხვათა საქონლით, ამისათვის არა ჩვეულებრივად საიფთო ვყიდით: კანაიას, პორტუგის, ზურკის, შამპანიის ღვინოს და სიგარებს ღონდონის მავაზინში გამერტიულ ბანკის ქვეშ. (10-3)

4,000 თეფში 1-ს სორტისა, ორი მანეთი დუკინი! დანჭი ჩანგლებით, ჩაი 1-ი მოკრეფისა, მშენიერი, 1 მან. 60 კაპ.; ხველების კანჭეტები და მურაბა სხვა-და-სხვა სორტებისა, ესენცია კაკაოსი, შიკულები, თაფები, რეგოლვერები, ჭლანგელები და სხ. ბევრი ინგლისის მალაზიაში, აგრეთვე კოვლოვის ინგლისური და ჭრანცუხული რკინის კრაოტები და სხვა საქონელი 307. უფრო იაფად, ვიდრე სხვაგან სადმე. (8-6)

გამომილა და დაურიგდა ხალხს მომწარლებს

სანიმუშო ნომერი პედაგოგიურის ქურნალის

„ნობათი“-სა

- შინაარსი: I) ურმათა საკითხავი წიგნისა: I მიპატიება სასწავლებელში—ლექსი, თ. რ. კრისთვასა. II მოგონება—სურათები ემაწვილობის ცხოვრებლამ, ი. რევიშვილისა. III ღომ-კაცი—ზლაპარი, გ. წერეთლისა. IV შაატა თემურიმვილი—გმირი მეფის ირაკლი II. V დედის რჩევა—ლექსი, ი. რეკსამისა. VI გეოგრაფიული წერილები I და II—ძახეთი, რ. კანხაძისა. VII მტრედი—პატარა მოთხრობა, ა. მანსუბარძისა. VIII მარინე—ხალხური ლეგენდა, ცასქელისა. IX ფინია გიმერას ცუდ-ლეუტობა—სუმრობა, ნ. ნესმელოვისა. X ბუნების მეცნიერებლამ—ზოოლოგია, პოლ ბერისა, პირველი გაკეთილი, თარგმანი, მადაროელისა. XI გამოცხანები, რებუსები. XII საინტერესო ცნობები. XIII «ნობათი»ს ფოსტა.
- ი) დამატებისა: XIV მკითხველს—ა. ღუღაძისა. XV სამავალითო გაკვეთილები—განმარტებითი კითხვა, ლილიაშვილისა. XVI ბარბანი ნ. ა. კორჭის გარდაცვალებაზედ. XVII განცხადებანი. სამეფრალი ნობები ცალკე ფურცლად. (2-2)

საგლობუსო კალმები

რომლებითაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ, უსუთათა ქაღალდი. ერთადერთი სააგენტო—ინგლისის მალაზია. იქვე აუარებული სხვა-და-სხვა გვარის კალმები, ფოკელის „სელისათვის“—25% იაფად, ვინემ სხვაგან. იქვე: მუხანი, ქაღალდი, კანჭეტები, რეკულები, ლაქი, კარანდაში, შენალი, კალმები, ბუმაყნიკები, პორტსიგარები, ალბომები, რამკები, მაგრატლები, სამართებლები, სახთელი, სალესი, წააშვები ტურტლები სასქელად (ბორაგია), თეთრეფლისათვის, შატანს ხალკის ოატკისათვის კლიონკები, ტასტები, სავარძლები, სარკები, სავარცხლები, ბუქმენნი, ზარები, ბინოკლები რეკუტები, ვატერპასები, მის-საათები, კომპასები, ტერმომეტრები, მიწკები, ნემსები, მანატები, სვისტოკი, ზომიჩი, ქამრები, სარტყლები, საეღური, პრობები, საპრობები, კრანები, ჭილტრები, შროტკი თავის. ტანისამოსის, წყნის და პატენტისანი მაკინტოშები, კრავები, საქმიო ქაღალდი კატერ-გლოზეტისათვის და სხვ. და სხვ. პატაშკი—20 კ. (100-10)